

Velsen Zuid, 10 september '15

Aan het College van B & W en de Gemeenteraad

van de Gemeente Velsen

Betreft: Eén grootschalig festivalterrein in Spaarnwoude

Geachte leden van de College van B & W en de Gemeenteraad,

De gemeente Velsen en Recreatieschap Spaarnwoude hebben de ambitie om het recreatiegebied Spaarnwoude door te ontwikkelen tot één groot festivalterrein. Het realiseren van deze plannen betekent dat de inwoners en omwonenden van Spaarnwoude geconfronteerd zullen worden met ernstige onvermijdbare geluidsoverlast. Als inwoner en actief lid van Echt Duurzaam Spaarnwoude vraag ik uw aandacht voor de effecten van onvermijdbare herrie op de gezondheid van de inwoners en omwonenden van Spaarnwoude.

De effecten van onvermijdbare herrie op de gezondheid van de inwoners en omwonenden van Spaarnwoude.

Ingesloten tussen Amsterdam, Haarlem en Velsen werd het recreatiegebied Spaarnwoude eind jaren '60 aangelegd als groene buffer tegen de oprukkende verstedelijking. Door de veranderde infrastructuur lijkt deze doelstelling onder druk te staan: De A9 werd ontwikkeld en passeert de buitengrens van het recreatiegebied, resulterend in het knooppunt Velsen. Schiphol opende de Polderbaan, het Noordzeekanaal krijgt steeds meer en grotere schepen te verwerken. Al deze ontwikkelingen opgeteld leiden tot een stapeling van fysieke omgevingsfactoren, oftewel factoren die van buiten onszelf op ons inwerken, zoals luchtkwaliteit, water en bodem en geluid. Zo stelt het RIVM dat blootstelling aan verschillende fysieke omgevingsfactoren 5,7% van de totale ziektelast in Nederland veroorzaakt. Blootstelling aan fijnstof veroorzaakt verreweg de meeste ziektelast van alle milieufactoren, gevolgd door transportgeluid (*RIVM 2014: een gezonder Nederland, determinanten van gezondheid*). Dit feit roept de vraag op hoe het in de groene buffer Spaarnwoude gesteld is met de kwaliteit van de leefomgeving en dan met name het onderdeel gezondheid. Wat weten we hier nu al over? De Gezondheidsraad Nederland acht bewezen dat er een oorzakelijk negatief verband bestaat tussen de milieueffecten van Schiphol en gezondheid van direct omwonenden. Deze effecten blijken samen te hangen met blootstelling aan lawaai, zowel vlieglawaai als grondlawaai. Hierbij gaat het vooral om verergering van bestaande klachten en aandoeningen zoals astma, chronische bronchitis, hart- en vaatziekten en psychische stoornissen. Daarnaast wordt het welbevinden negatief beïnvloed door (ernstige) hinder, slaapstoornis, concentratie stoornissen en belemmeringen in de dagelijkse bezigheden (verstoring). Ook kunnen gevoelens van onveiligheid en vervreemding

optreden. (GGD Amsterdam, afdeling Milieu en Gezondheid : Luchthaven Schiphol en gezondheidseffecten in de leefomgeving; 2009; GES onderzoek Schiphol). Deze conclusies worden bevestigd in een recent rapport van de Europese commissie. Hierin wordt een aantoonbaar oorzakelijk verband gevonden tussen vliegtuigherrie en cardiovasculaire ziekten, hoge bloeddruk, beroertes. Aangetoond is dat een toename van 10 dB aan vliegtuigherrie tussen 7-17 procent verhoogd risico geeft op hoge bloeddruk en hartziekten. (*Noise impacts on Health, january 2015; Issue 470*).

Niet alleen de infrastructuur is veranderd, ook de vorm van recreatie. Het evenement blijkt een lucratief middel om snel geld te genereren. De gemeente Velsen en Recreatieschap Spaarnwoude beogen dan ook het recreatiegebied Spaarnwoude door te ontwikkelen tot een groot festivalterrein, met ruimte voor 15.000-70.000 festivalbezoekers. De gemeente Velsen heeft het voornemen 32 geluidsdagen en avonden toe te staan. In de praktijk betekent dit gedurende de zomermaanden elk weekend ernstige geluidsoverlast. Gezien bovenstaande relatie tussen geluid en gezondheid roept dit de vraag op welke effecten deze plannen hebben voor de gezondheid van de inwonenden. De gecreëerde geluidsoverlast heeft een aantal specifieke kenmerken: het is ongewenst, onvermijdbaar en oncontroleerbaar. In tegenstelling tot de festivalgangers, die bewust de keuze maken voor het luisteren naar bepaalde muziek, worden de inwoners in hun leefomgeving dag en nacht ongewenst blootgesteld aan onvermijdbare geluidsoverlast. Zij kunnen er niet voor kiezen om 'naar huis te gaan' en worden letterlijk opgesloten in het lawaai. Het zijn deze specifieke kenmerken die deze geluidsoverlast definiëren als onvermijdbare herrie en direct gerelateerd zijn aan gezondheidseffecten. Recent publiceerde de Europese Commissie een onderzoek naar effecten van omgevingsgeluid (onvermijdbare herrie) op de gezondheid, waarbij naast gehoorschade ook ergernis en cardiovasculaire effecten werden onderzocht. (*Noise impacts on Health, january 2015; Issue 470*). De World Health Organisation (WHO) presenteert gehoorschade als een publiek gezondheidsprobleem. Langdurige blootstelling aan 80 dB kan blijvende gehoorschade veroorzaken (*gezondheidsnet: gehoorschade een sluipmoordenaar. 2015*). Uit de *Quickscan evenementen Spaarnwoude* blijkt dat de berekende geluidsbelasting op de woningen in het gebied naar verwachting over het algemeen hoger zal uitvallen dan de toegestane waarden in de evenementenvergunning (circa 70dB). Naast auditieve gezondheidseffecten blijkt omgevingsgeluid gerelateerd aan slaapverstoring, ergernis, cardiovasculaire klachten en aantasting van cognitie. Slaapverstoring heeft het grootste gezondheidseffect en heeft een negatieve relatie met alertheid, prestaties op het werk en de kwaliteit van leven. Er is voldoende bewijs dat omgevingsgeluid tijdens de slaap direct leidt tot biologische reacties zoals versnelling van de hartslag, overgang van diepe naar minder diepe slaap, verhoging van de motorische onrust en bewust wakker worden. Deze biologische reacties manifesteren zich bij 40 dB. (*advies Gezondheidsraad 2003: de invloed van nachtelijk geluid op slaap, gezondheid en welbevinden*). Ergernis, alhoewel opgevat als triviaal, kan leiden tot woede, stress en uitputting en wordt door de Europese Commissie gezien als de tweede oorzaak van gezondheidseffecten als gevolg van omgevingsgeluid. Hetzelfde onderzoek toont een oorzakelijk verband aan tussen cardiovasculaire aandoeningen, hoge bloeddruk, beroertes en langdurige blootstelling aan omgevingsgeluid. Tot slot toont een review van 20 studies een relatie tussen omgevingsgeluid en de cognitieve ontwikkeling, alsmede op het leervermogen, van kinderen. (*Noise impact on Health, january 2015; Issue 470*).

Spaarnwoude

In een tijd waarin de staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur de ambitie heeft geuit om tot een basisbescherming van de gezondheid te komen en dit te bereiken door als doel te stellen dat in de leefomgeving “niet meer dan een verwaarloosbaar klein nadelig gezondheidseffect mag bestaan” (*Brief Gezondheidsraad Nederland; dd. 9 april 2015; Eerste analyse voor afwegingskader gezondheid in milieubeleid*) besluit de Gemeente Velsen en het Recreatieschap Spaarnwoude in te zetten op grootschalige luidruchtige evenementen in een reeds aantoonbaar belast gebied. Immers, er is sprake van cumulatie, oftewel stapeling, van de gezondheidseffecten als gevolg van Schiphol en de gezondheidseffecten als gevolg van omgevingsgeluid, in dit geval veroorzaakt door grootschalige geluidsgevoelige evenementen. Dit strookt niet met de *nota Gezondheidsbeleid 2012-2015*, waarin de Gemeente Velsen aangeeft het verbeteren van Leefbaarheid en de Luchtkwaliteit als uitgangspunt. Gezondheid is onlosmakelijk gerelateerd aan leefbaarheid.

Doorzetten van de huidige plannen heeft tot gevolg dat de inwoners en omwonenden van het recreatieschap Spaarnwoude direct, en in alle hevigheid, met bovengenoemde gezondheidseffecten te maken zullen krijgen. Vanuit het feit dat de gemeente Velsen een zorgplicht heeft voor haar inwoners, gaan wij er daarom vanuit dat u dit plan als onverenigbaar met deze zorgplicht zult afwijzen. Hiermee voorkomt u dat gemeente in de nabije toekomst verantwoording zal moeten afleggen over de gevolgen van haar beleid. Een rechter zal zwaar meewegen dat de gemeente Velsen ten tijde van de ontwikkeling van de plannen op hoogte was van de gevolgen van haar beleid, maar desondanks heeft besloten dit te negeren. Mochten de leden van de Raad behoefte hebben aan een verdere onderbouwing van boven genoemde argumenten dan zijn wij gaarne bereid deze nader toe te lichten en de leden van nadere wetenschappelijk onderbouwde informatie te voorzien.

Met vriendelijke groet,

drs. Margriet Hunsche-Noordenbos

Werkgroep Echt Duurzaam Spaarnwoude

